

Maija Lindgren / Selvitys saadun apurahan käytöstä Alli Paasikiven säätiölle

Psykoosin varhaistunnistus nuorisopsykiatrisilla potilailla

Kiitos 2014 myöntämästänne apurahasta väitöskirjatyön loppuunsaattamiseen! Psykologian tohtorin tutkintoon tähtäävän artikkeliväitöskirjani aihe on vakavien psykiatristen sairausjaksojen ennaltaehkäisyn edellytykset nuorisopsykiatrisilla potilailla. Apurahakaudella 1.1.-31.5.2015 viimeistelin väitöskirjan yhteenveto-osan. Saatoin myös päätökseen jatkotutkintoon vaadittavat opinnot. Väitöspäiväni Helsingin yliopiston Käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa on 7.8.2015.

Väitöskirjani päätulokset ovat seuraavanlaisia:

Psykoottisenkaltaiset oireet ovat yleisiä nuorten mielenterveyshäiriöissä. Näitä ovat esimerkiksi äänien kuuleminen, epäluuloiset ajatukset ja maaginen ajattelu. Vaikka tutkittavista kolmasosa täytti kohonneen psykoosiriskin kriteerit, vain harva sairastui psykoosiin seuranta-aikana, eikä psykoosiriskistatus ennustanut tulevaa psykoosia.

Sen sijaan kohonneen psykoosiriskin tunnistaminen ennusti kaikkia lähivuosien psykiatrisia sairaalahoitoja. Kohonnut psykoosiriski oli siis merkki sairauden vakavuudesta.

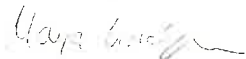
Psykoosiin sairastumista ennustivat kyselylomakkeen mittaamat depersonalisaatio-oireet, kuten tunne siitä että on kehonsa ulkopuolella tai katselee itseään ulkopuolelta.

Psykoosiriskikriteerit täyttäneillä nuorilla oli muihin nuoriin verrattuna vaikeuksia näönvaraisessa päättelyssä ja muistamisessa ja enemmän itsetuhoisia ajatuksia. Psykoottisenkaltaiset oireet eivät kuitenkaan ennustaneet itsensä vahingoittamista. Parhaiten itsensä vahingoittamista ennusti tytöillä vähentynyt tunteiden ilmaisu, johon olisikin syytä kiinnittää erityistä huomiota hoitoon hakeutuvilla nuorilla.

Psykoottisenkaltaisen oireilu on tyypillistä psykoosin esioirevaiheelle. Sen onkin todettu valikoiduissa potilasryhmissä ennustavan lähivuosina ilmeneviä psykoosisairauksia kuten skitsofreniaa. Tässä tutkimuksessa kuitenkin havaittiin, että nuorisopsykiatrisilla potilailla psykoottisenkaltaiset oireet eivät ennustaneet psykooseja, vaan ne olivat yksi oire muiden joukossa osana esimerkiksi masennussairautta. Psykoottisenkaltaiset oireet ovat nuorisopsykiatrisilla potilailla yleisiä mutta psykoosiin sairastuminen harvinaista, eikä sairastumisen ennustaminen psykoottisenkaltaisten oireiden perusteella ole kliinisessä työssä mahdollista.

Nuorten psykoottisenkaltaisten oireiden tunnistaminen ja hoitaminen on kuitenkin tärkeää, sillä sen lisäksi että ne usein ovat itsessään häiritseviä kokemuksia, ne voivat olla yhteydessä kognitiivisiin puutoksiin ja itsetuhoisuuteen, ennustaa sairaalahoitoja, ja siten kertoa vakavammasta sairaudenkuvasta.

Ohessa painettu väitöskirjani. Kiitos tuestanne!

Maija Lindgren

Tutkija, PsM

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Mielenterveysyksikkö

Mannerheimintie 168 B, 3.krs

Puh 029 52 47015

maija.lindgren@thl.fi